

Ona yurting - oltin beshiging

O'ZBEKISTON
RESPUBLIKASI
MILLIY VAQATASI

TONG yulduzi

O'zbekiston bolalari
va o'smirlarining gazetasi

Muassislar:

O'ZBEKISTON MATBUOT VA AXBOROT AGENTLIGI,
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI XALQ TA'LIMI VAZIRLIGI,
«KAMOLOT» YOSHLAR IJTIMOIY HARAKATI.

No 1 (66438)

2004 yil 5 yanvar
dushanba

Gazeta 1929 yil
1 avgustdan chiga
boshlagan

YANGI YIL -

YAXSHI YIL

Hamma joyda bo'lgani kabi ukam tarbiyalanayotgan Mirzo Ulug'bek tumanida joylashgan 504-bolalar bog'chasiha ham yangi yil shodiyonalari tantanali nishonlandi.

Ukamning guruhi tayyorlagan dasturni miriqib tomosha qilarman, tarbiyachilariga tasanno degim keldi. Chunki bolalar xuddi katta sahnada rol ijro etayotganday tartib-intizom bilan qildilar. Ular she'rlarni badiiy va ifodali raqlarni chiroyli ijro etdilar. Ukam musiqa maktabida o'rgangan kuylaridan birini skripkasida chalib beidi. Uning tarbiyachilari Malika opa Halilova hamda Mahfuza opa Sa'dullayevlar Qorbobo va Qorqiz bo'lib, bolajonlar kutgan sirli sovg'alarni ulashdilar.

Behzod IKROMOV,

Ijtimoiy yo'nalihdagi Respublika maxsus
gimnaziyasining 5-sinf o'quvchisi.

TA'TILINGIZ QANDAY O'TYAPTI?

-29-30 dekabr kunlari «Turkiston» saroyida Nodira Qurbonova boshchiligidagi «Tomosha» studiyasi qatnashchilari ishtirokida «Prezident archasi» atrofidagi qiziqarli tomoshalarda bo'ldim.

-T.Egamberdiyev nomidagi Toshkent Davlat sirkida 26 dekabrdan boshlangan «Aloviddin va do'stlarining yangi yil sarguzashtlari» nomli bayram tomoshalarida 11 yanvargacha bolalarning mehmoni bo'laman.

-O'zbek Davlat Milliy teatrining ko'r kam binosida ham «Obid - A» teatri ishtirokida «Qiziqchilar archasi» atrofida bayram tomoshalari namoyish etilyapti. Sevimli so'z ustalarimizdan Obid Asomov, To'xtamurod Azizov, Boltaboy Toshmatov, Botir Muhammadjonov, Shukrullo Isroilov va Muzaffar Mirzabekovlar ishtirokida bu tomoshalarda men ham albatta qatnashaman, bolajonlarga bir olam quvonch va turli-tuman sovg'alarni ulashaman. Tomoshalar 11 yanvargacha davom etadi.

-Qorbobojon,
yangi yil bayramida
qayerlarda bo'ldingiz,
nimalarni ko'rdingiz?
-Qishki ta'til kunlarida
yana qayerlarda
bo'lasiz?

JAMG'ARMADA XAYRIYA TADBIRI

Yangi yilda bolajonlarga sovg'a-salomlar ulashish yaxshi bir an'anaga aylanib qolgan. Bunday sovg'alar ularga bir olam quvonch baxsh etadi. Ayniqsa, Mehribonlik uylarida tarbiyalanayotgan ko'ngli o'ksik bolajonlarga. Bayram arafasida bunday bolajonlarga mehr va e'tiborning yanada ortishi ham shundan...

«Obod mahalla yili»miz poyoniga yetayotgan kunlarda «Sog'lom avlod uchun» xalqaro xayriya jamg'armasida «Ameri Kers» «Fridensdorf Interneshnl» xalqaro xayriya tashkiloti tomonidan keltirilgan muruvvat yordamining taqdimot marosimi bo'lib o'tdi. Mazkur jamg'arma yil davomida juda ko'plab xayriya tashkilotlari bilan hamkorlikda talaygina xayriya ishlarini amalga oshirdi. Bularning bari sog'lom ona, demakki, sog'lom avlod manfaatlарини ko'zlab qilingan ishlardir. Jumladan, o'tgan yilning dekabr oyida AQShning «Siti Xoup Interneshnl» xalqaro tashkiloti tomonidan 150. 564,96 AQSH doll. miqdorida maxsus oziq-ovqatlardan tashkil topgan muruvvat yuki Jamg'armaga keltirildi va respublikamizning tibbiy, nogironlik muassasalariga, «Mehribonlik», «Muruvvat», «Sahovat» uylariga va boshqa muassasalarga tarqatildi.

Jamg'armaning hamkorlikdagi tashkilotlaridan yana biri Germaniyaning «Fridensdorf Interneshnl» xalqaro tashkilotidir. U 1967 yilda tashkil topgan bo'lib, o'z faoliyatini yigirma beshdan ortiq mamlakatlarda amalga oshirmoqda. Tashkilotning asosiy vazifasi - Yevropaning ko'p sonli klinikalarida tibbiy yordamga va sog'lomlashtirishga muhtoj bo'lgan bemor bolalariga yordam ko'rsatishdir. Hozirga qadar ushbu tashkilot orqali 28 nafar o'zbekistonlik bemor bolalar Germaniyada davolanib qaytdilar va davolanyaptilar. Ushbu tashkilot nafaqat bemor bolalarni davolashga ko'mak ko'rsatish, balki muruvvat yordamlari berish bilan ham shug'ullanadi.

Jamg'arma hamkorlaridan yana biri 1982 yilda tashkil topgan AQShning «Ameri Kers» xalqaro xayriya tashkilotidir. U dunyodagi eng yirik muruvvat tashkiloti bo'lib, dori-darmonlar, tibbiy mahsulotlar va boshqa tibbiy jihozlarni joylarga insonparvarlik yordami sifatida yetkazish bilan shug'ullanadi. Mazkur tashkilot bilan aloqalar yo'lga qo'yilgandan buyon O'zbekistonga 35 million AQSH doll. miqdorida muruvvat yuklari keltirildi.

Marosimda Jamqarma orqali AQShning «Ameri Kers» xalqaro xayriya tashkiloti tomonidan noyabr oyida keltirilgan 500.000 AQSH doll. miqdorida dori-darmonlar va tibbiy mahsulotlaridan iborat muruvvat yordami va Germaniyaning «Fridensdorf Interneshnl» xalqaro xayriya tashkiloti tomonidan 3.989,17 Yevro miqdorida bilan bolalar yuqumli kasalliklari kasalxonalar uchun mo'ljallangan multivitaminlardan tashkil topgan muruvvat yuklarini respublikamizning tibbiy muassasalariga va Jamg'armaning mintaqaviy filiallariga tarqatish bo'yicha taqdimoti bo'lib o'tdi.

Bir so'z bilan aytganda, «Mehr va muruvvat yili» deb nomlangan 2004 yilimizda amalga oshirilajak ezgu ishlar qizg'in boshlab yuborildi.

MAKTABIMIZDA QO'SHALOQ TADBIR

Bizning Shayxontohur tumanida joylashgan 254-maktabda tez-tez qiziqarli tadbirlar o'tkazilib turiladi. Kuni kecha ilm maskanimizdag'i qo'shaloq tadbir: o'qituvchilar seminariga hamda Konstitutsiyamizning 11 yilligiga bag'ishlandi. G'oyat maroqli o'tgan tadbirimizda men davrada boshlovchilik qildim. Dilingdagi fikrlarni senga ko'z tikib turgan ustozlaringga, maktabdoshlaringga yetkazish g'oyat mas'uliyatlari vazifa ekanligini shunda angladim. Avvalo boshlovchi o'z so'zini o'zi chuqur anglashi ham bir san'at ekan. Ushbu tantanalarda bizning sinfimiz alohida o'rnatib, shahar miqyosidagi tanlovga ishtirot etish sharafiga tuyassar bo'lishdi. Qo'sh tadbiriga barchamizni munosib tayyorlagan sinf rahbarimiz Matluba Murodovadan g'oyat xursand bo'ldik. Uning ko'zlaridagi mehr barchamizga munosib baho edi. Shunday ustozimiz borligidan doimo faxlanamiz.

Toshkenr shahridagi 254-maktab o'quvchilari nomidan
Ziyoda MIRZAJOANOVA.

«SINF» VA «KLASS»

O'shanda 5-sinfda o'qirdim. Qishloqda yashaganligimiz bois, uy yumushlari juda bisyor bo'lardi. Gohida maktabdan ham bir-ikki kunga qolib, uy yumushlariga qarashishga majbur bo'lardik.

Shunday kunlarning birida onam nienga, bugun maktabga bormay qo'ya qol, ishlar juda ko'p, dedilar. Uyda ish qilgandan ko'ra, maktabda yallo qilib o'ynab kelishni afzal bilib, turli bahonalar qidira boshladim.

-Bormasam, darslarim nima bo'ladi?

-Sinfoshing Umiddan so'rab, bilib olasan...

Qarasam, ukam maktabga ketyapti:

-Nega Jonibek boradi-yu men qolarkanman,-desam, onam unga ham javob topib berdilar:

-Chunki Jonibek klassda o'qydi, sen esa sinfda,- dedilar.

-Sinf bilan klassning farqi yo'q-ku,-desam, oyim yana bilag'onlik bilan:

-Farqi bor, sinfda ko'p muallim o'qitadi, klassda esa bitta. Shuning uchun ukang borishi kerak,-deb gapni qisqa qildilar.

Onamning gaplarini eshitib turgan akam xaxolab kulib yubordi. Shu kuni maktabdan qolib, rosa ish qilgandim...

Oradan shuncha yil o'tsa ham, onam bilan akam o'sha voqeani eslab, kulib yurishadi. Nima deyishni bilmay, men ham qo'shilishib kulaman va soddaligimdan uyalib ketaman.

**Jo'rabej ERGASHEV,
Samarcand viloyati, Oqdaryo tumanidagi
11 - maktabning 11 - sinf o'quvchisi.**

Men «Saryuzi» nomli mahallada yashayman. Mahallamiz juda obodligi va ko'kalamzorlashtirilganligi bilan boshqa mahallalardan ajralib turadi. Unda 2 ta maktab, masjid, do'konlar, shifoxonalar joylashgan. Uning nomi ham

Qishlog'ingizni tarixini bilasizmi?

tanlovi o'tkazildi. Unda men ham o'z ijod namunalarim bilan ishtirot etib, faxrli birinchi o'rinni egalladim.

JUG'ROFIYANI TANLADIM

ajoyib bo'lgani uchun ma'nosini oyimdan so'rab, bilib oganman. «Saryuzi» so'zi bosh va yuz ma'nolarini anglatarkan. Viloyatimiz xaritasini chizib ustozimga ko'rsatgandim, ular: «Sendan yaxshigina rassom yoki jug'rofiya o'qituvchisi chiqadi», dedilar.

Bizning 15-o'rta maktabimizga Boymurod Sodiqov rahbarlik qiladi. O'quv dargohimizda 18 nafar o'qituvchi 350 ta o'quvchiga saboq beradilar. Bizda tanlov va musobaqlar muntazam uyuştilriladi. 2003 yil yakunida «Obod mahalla yili»ga bag'ishlab, rasmlar

Dilnoza SATTOROVA,
Jizzax viloyati,
Baxmal tumanidagi
15-o'rta maktab o'quvchisi.

VATAN ICHRA

VATANIM!

Yurtimizning ko'p asrlik tarixi, boy madaniyati, ko'hna qadriyatlar mahalla taqdiri bilan bevosita bog'liqligi sabab, mahallaga vatan ichra vatan, deya qaraladi. O'tgan yilimizning «Obod mahalla yili» deb nomlanishi ham bejiz emas edi, albatta. Aslida, mahallalarga e'tibor mustaqilligimizning dastlabki kunlaridanoq boshlangan, 1992 yilda yurtboshimiz tashabbusi bilan «Mahalla» jamg'armasi tashkil qilingandi. Zero, mahallaning jamiyat hayotida tutgan o'mi beqiyosdir. Ularda ertangi kun avlodlari tarbiya topadilar. Yoshlarimizning qanday insonlar bo'lib ulg'ayishlari esa mahalladagi muhitga bog'liq. Mahallalarda turli sport to'garaklari, maydonchalarining ochilishi, mahalla pedagoglarining faoliyat yuritishlari zamirida ham birligining maqsad - farzandlar salomatligi, barkamolligi yotadi. Qadimda hatto shohlar ham oddiy xalq kiyimida mahallalarni aylanib, ertangi kun rejalarini tuzganlari bejiz emas. Bundan ko'rinish turibdiki, mahalla urf-odatlar, an'analar, qadriyatlar ostonasi hamdir.

Mana «Obod mahalla yili» bilan ham xayrashidik. Lekin undagi yaxshi an'analar, iibratli ishlar kirib kelayotgan «Mehr va muruvvat yili»mizda ham davom etaverishiga ishonaman.

**Malohat TO'XTAYEVA,
Poytaxtdagi 116 - maktabning 9 - «B» sinf o'quvchisi.**

DO'STLIK UCHUN "5" BAHO

Sinfimiz o'quvchilarining ahil, inoqligiga hammaning havasi keladi. Mana bunga yana bir misol: yaqinda ingliz tili ustozimiz O'Imas opa bizga test yozdirdilar. Oradan ikki kun o'tgach, yozgan testimizning javoblarini o'qib eshittira boshladilar. Navbat Akmal bilan Hamidullaga kelganda to'xtab qoldilar va ularni turg'azib, jahl bilan kim-kimdan ko'chirganini so'radilar. Shu payt ular baravariga, men ko'chirgandim, ustoz, deya javob berishdi. Kutilmagan javobdan ta'sirlanib ketgan o'qituvchimiz, barakalla bolalar, deb yubordilar. Bilimingiz uchun «2» qo'ymoqchi edim. Fikrimdan qaytdim. Endi do'stlikka sadoqatingiz uchun «5» qo'yaman, deb yubordilar. Biz ham quvonchdan qarsak chalib yubordik.

**Mafstuna OTAJONOVA,
Toshkent shahar, Yunusobod tumanidagi
21 - maktab o'quvchisi.**

Suv tiriklik manbaidir. Ammo undan tejab-tergab foydalanmaslik salbiy oqibatlarga olib keladi. Aniq tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, yer yuzida hozirgi vaqtida inson foydalanishi mumkin bo'lgan

chuchuk suvlar miqdori umumiy suv hajmining 0,3 foizini tashkil qilar ekan. Dunyo aholisi tez suratlarda o'sib borayotgan hozirgi vaqtida 800 mln.dan ortiq kishi suv yetishmasligi sharoitida yashaydi va 60 foizdan ortiq aholi sifatlari ichimlik suvi bilan yetaricha ta'minlanmagan.

Bas, shunday ekan, biz O'zbekistonday jannatmakon, suvgaga yurtda yashar ekanmiz, undan oqilona foydalanib, kelajak avlodga ham yetkazib berishimiz ham farz, ham qarzdir.

**Rustam ISROILOV,
Moliya Institut Bank ishi fakultetining 1-kurs talabasi.**

BESH YOSHLI «SEVINCH» NI QUTLAYMIZ!

Jajji qizaloqlarni hech gapga solib ko'rganmisiz? Katta bo'lsang kim bo'lasan, deb so'rasangiz, aksariyati qo'shiqchi yoki kinoaktyor bo'lish niyatida ekanligini aytishadi. Toshkent shahar Qo'shimcha Ta'lim majmuasida bundan besh yil avval tashkil qilingan «Sevinch» vokal guruhiga ham ana shunday qizaloqlar yig'ilishgan. Saodat opa Muzaffarovna rahbarlik, Xurshida opa Hasanovalar bastakorlik qilayotgan guruhga a'zo bo'lishni xohlovchilar soni kundan-kunga ortib boryapti. Sababi, bolajonlar guruh a'zolari ijrosidagi «Bolalik», «Turnalar», «Sumalak», «Toshkentim» kabir qo'shiqlarni tinglab, televide niye orqali namoyish qilinayotgan kliplarini ko'rib, ularga juda havas qilishyapti-da.

Tashkil qilinganiga ko'p vaqt bo'lmasa-da, ellikdan ziyod konser dasturlarida ishtirot etishga ulgurgan,

repertuaridan ellikdan ziyod qo'shiqlar o'rinn olgan «Sevinch» o'zining besh yilligini nishonlash uchun «Zarafshon» konser zalida xayriya konserti berdi. Bayramga 24 - Mehribonlik uyi tarbiyalanuvchilari buyurishdi. Dasturni «Katta tanaffus» ko'rsatuvining boshlovchisi Dilnoza Nishonboyeva va «Yoshlar» radiokanalining boshlovchisi Nasriddin Asriddinovlar «Sevinch» guruhi haqidagi ertak bilan boshlab berishdi. «To'yga to'yna bilan» deganlaridek, Xalq Ta'limi Bosh Boshqarmasi boshlig'i o'rinosari Abdumannop Sobirov

«Sevinch»ning bolalar estrada guruhlari orasida bo'lib o'tgan ko'rik-tanlova Oliy o'ringa sazovor bo'lganini e'lon qilib, «Faxriy yorliq» bilan taqdirladi. Tantanaga mehmon bo'lib kelgan «A'lo» guruhining sho'x qizlaridan biri Karina, jajji Malikaxon bilan jonli tarzda «Mayda» qo'shig'ini kuylab berishdi. Manzura, Aziz Rajabiy, Firdavs, Zilola, Elyor singari xushovoz san'atkorlar «Sevinch»ni besh yoshi bilan tabrikladilar. Guruhning kenjatoylaridan biri 3 yoshli Ziyoda Ibrohimova belanchakda o'tirib, «Shirin, shirin» qo'shig'ini kuylaganda, yig'ilganlar olqishlarga ko'mib tashlashdi. Guruhning ilk qaldirg'ochlari ustozlarini tabriklab, ularga guldstalar, esdalik sovg'alari taqdim etishganda, Saodat va Xurshida opalarning ko'zlarini sevinch yoshlari bilan to'ldi. «Mening sevinchim» qo'shig'i konserga yakun yasadi. So'ngra sahnaga beshta kattakon qaymoqli tort olib chiqildi. Uning ustidagi shamlarni hammalari baravariga puflab o'chirishdi va Mehribonlik uyi tarbiyalanuvchilari mehmon qilishdi.

Fursatdan foydalanib, guruh a'zolarini suhbatga tortdi.

Nigora NARZULLAYEVA, Mirzo Ulug'bek tumanidagi 99-o'rta maktabning 6-sinf o'quvchisi:

- «Sevinch»ga kelgan kunimdan boshlab kuy-qo'shiq mening hayotim bo'lib qoldi. Shu besh yil mobaynida ustozlarimdan juda ko'p narsa o'rgandim va buning uchun ulardan minnatdorman.

Quilov

Opa-singil Nigora (12 yosh) va Shirin (6 yosh) NOSIROVAlar:

- Bizning uyimiz ancha olisda. Shunday bo'lsa - da, mashg'ulotlarga o'z vaqtida yetib kelishga harakat qilamiz. Guruhimiz a'zolari bilan bir oila a'zolaridek bo'lib ketganmiz. Ustozlarimiz esa xuddi onamizdek mehribonlar.

konsertdan qanchalik zavqlanganlarini, miriqib raqsga tushayotganlarini ko'rib, boshimiz ko'kka yetdi, deya suhabatimizga qo'shildi Mehribonlik uyi mudirasi **Dono opa HAFIZOVA**.- Chunki tarbiyalanuvchilarimiz orasida ham san'atga mehr qo'yan bolajonlar juda ko'p. Ular xuddi «Sevinch»nikidek liboslar tiktirib berishimizni iltimos qilyaptilar. Mehrga, e'tiborga tashna bolajonlarimizga bir olam sevinch ularshani uchun «Sevinch»ga katta rahmat!

Bunday quvonchli damlar, samimiyl dil izhorlaridan ruhlanib ketgan guruh rahbari va bastakori ham o'z hayajonlarini yashirmadilar:

- Avvalambor, bizga shunday sharoit yaratib bergen homiyalarimiz bo'lmish «O'zmevasabzavotuzum-sanoatxolding», «Ardus», «Hindiston madaniyat markazi» va O'zteleradiokompaniyasiga, rejissyorimiz Valijon Umarovga, san'at arbobi Shuhrat Abdumalikovga va majmuamizga katta rahmatlar aytamiz. Ularning yordami bilan shunday ajoyib bayramni o'tkazdik. Endigina besh yoshini qarshilagan «Sevinch»imizning yoshiga yosh qo'shilib, bolalarga sevinch ularшиб yuraverishiga tilakdoshmiz.

Ularning samimiyl tilaklariga biz ham qo'shilamiz.

**Nazokat BOBOQULOVA,
O'zDJTU Xalqaro jurnalistika fakulteti
1 - bosqich talabasi.**

«MO'JIZA» TEATR-STUDIYASINING MO'JIZASI

Sinf. Tanaffus. 14 yanvar - Vatan himoyachilar kuniga atab o'quvchi qizlar sinfdosh o'g'il bolalarga yaxshi kitob hadya etishadi. O'g'il bolalarga esa bu yoqmaydi. Ular «Qadrimiz shunchalik pastmi?», deya kitoblarni qaytarib berishadi. «Endi biz ham 8-martga bitta o'chirg'ichni yigirmataga bo'lib sovg'a qilamiz», deyishadi alam ustida. Biroq, oralarida kitobning qadrini biladigani ham borligi bois, sovg'ani qabul qilishadi. Bahor kelgach, qizlarga sahna ko'rinishi yordamida ajoyib tuhfa hozirlashadi...

Qiziqib qoldingizmi, u holda tomoshani ko'rishga shoshiling.

Komediya janridagi spektakl hozirda i j t i m o i y yo'nalishdagi Respublika maxsus gimnaziyasida, keyinchalik qator maktablarda namoyish etiladi.

Respublika o'quvchilar saroyida tashkil etilgan «Mo'jiza» teatr-studiyasi Ijtimoiy yo'nalishdagi Respublika maxsus gimnaziyasida faoliyat ko'rsatmoqda. Mazkur studiya o'zining ilk nishona tomoshasini muxlislar e'tiboriga havola etdi. Gimnaziyaning o'qituvchilar jamoasi hamda o'quvchilar «O'ch» nomli bir pardali komediyanı iliq kutib oldilar. Ayniqsa, qizlar fe'l-atvorini ochib bergan Abror va

Qudratlarning mahoratiga barcha qoyil qoldi. Ularni haqiqiy san'atkorga qiyoslasa bo'ladi. Chunki, aksariyat o'g'il bolalar qiz bola kiyimini kiyishni o'ziga ep

bilmay, or qiladi. Bu yigitlar esa nafaqat kiyib, balki qizlar xarakterini ham ochib berishgan.

Komediya muallifi hamda sahnaga qo'yuvchi rejissyorি Farhod Fayziyev. Rollarni 5-sinf o'quvchilar ijro etdilar.

Studiyaning kelgusidagi rejalar «Ikkinchi aprel» komediyasi va «Xayrlashuv kechasi», «Qalbingga quloq sol» dramalarini sahnalashtirishdan iborat. Professional teatr artistlari bilan ijodiy uchrashuvlar

o'tkazish ham rejalashtirilgan.

«O'ch» komediyasidagi asosiy rollarni 5-sinf o'quvchilaridan Abror Ahmedov, Qudrat Hamidov, Farruh va Rustam Xasanovlar, Umarxo'ja Rashidxo'jayev, Shahzoda Abduraimova, Nilufar Abzalova, Oliyabonu Islomova, Gavhar Bekmurodova, Sardor Ergashev, Malika Do'stmurodovlar qoyillatib ijro etmoqdalar. Ushbu jamoa kelgusida boshqa maktablarda ham o'z san'atini namoyish etishni rejalashtirgan.

Muharrama PIRMATOVA.

DENNIS BERKAMP

Tug'ilgan joyi: Amsterdam
Tug'ilgan kuni: 1969 yili 10 may
Bo'y: 183 sm.
Og'irligi: 78 kg.

O'ynagan jamoalari: «Ayaks» (Amsterdam), «Inter» (Milan), «Arsenal» (London).

Sovrinlari va yuksak o'rinni.

Gollandiya terma jamoasi tarkibida: 1992 yili Yevropa championati to'p urari, Fransiyadagi jahon kubogi 4-o'rinni sohibi.

Ayaks tarkibida: Gollandiya kubogi sohibi (1987, 93), Kubok egalari kubogi g'olib (1987), Gollandiya championi (1990), Gollandiya championati to'p urari (1991-Romario bilan birligida, 1992, 1993), eng yaxshi yosh futbolchi (1990), UYEFA kubogi sohibi (1992), Gollandiyaning eng yaxshi futbolchisi (1992, 1993).

INTER tarkibida:

UYEFA kubogi sohibi (1994).

XX asr oxirida Fransiyada bo'lib o'tgan Juhon championati hech bir futbol muxlisining yodidan chiqmagan bo'lsa kerak. Chorak finalda Gollandiya va Argentina terma jamoalari kuch sinashdi. Gollandiya terma jamoasini muqarrar mag'lubiyatdan Dennis Berkampning ajoyib goli qutqarib qoldi. Berkampning ushbu to'pi tufayli Argentina musobaqa bilan xayrashishga to'g'ri keldi. Yarim finalga chiqqan gollandlar Braziliya terma jamoasi bilan kuch sinashdi. Bu o'yinda asosiy va qo'shimcha vaqt durang (1:1) bilan yakunlandi. Finalchilar to'p tephganda, braziliyaliklar darvozaboni Tafarel o'z mahoratinini namoyish etdi. So'nggi zarbari Ronald Bur noaniq bajardi. Finalga Braziliya terma jamoasi yo'ldi. Baribir Berkamp yilning eng yaxshi o'yinchisi bo'lishga haqli edi. Lekin bu unvon Fransiya terma jamoasining mohir o'yinchisi Zayniddin Zidanga nasib etdi.

Dennis Berkamp o'tmish yulduzlar Yo'xan Kruiff, Marko van Basten, Frank Raykard, Rud Gullit va Ronald Kumanlar safidan muqim joy egalladi.

Dennis tug'ilganda ota-onasi Denis Leuaga o'xshasin deb shu ismni qo'yishgan. Berkampning pasportidagi xato tufayli «n» futbol osmonida Denis emas, balki Dennis degan yulduz porlab chiqdi.

Dennis Berkamp «Inter» tarkibida o'ynab yurgan yillari milanliklar bilan kelisha olmadi, chunki «Inter» bilan shartnomalar imzolangan, u samolyotda uchishdan qo'rqishini aytmagani bois klub rahbarlari bilan urushib qoladi. Shundan keyin Berkamp Angliyaga, ya'ni «Arsenal» komandasiga o'tib ketdi.

Dennis Berkamp «Arsenal» tarkibida bir mavsum davomida qatorasiga 4 ta unvon sohibi bo'ldi.

Oybek NIYOZOVA,

Toshkent shahridagi 243-maktabning 9- «D» sinfi o'quvchisi.

Qadimgi Gretsiyaning janubida tabiatiga go'zal, iqlimi mo'ta dili, ertaklardagidek ajoyib bir joy bo'lgan ekan. Bu joy Olimpiya deb nomlanarkan. U yerda ko'plab qasrlar, ko'm-ko'k maydonlar, sportchilar uchun shug'ullanadigan va yashaydigan binolar ko'p ekan. Bu o'lkani qo'lgaga kiritish maqsadida qo'shni mamlakat podsholari tez-tez hujum uyuşdırishar ekan. Bora-bora odamlar urushlardan juda charchashibdi. Shunday paytda qo'shni mamlakat podshosi hujum boshlabdi. Olimpiya o'lkasining podshosi esa urushning oldini olish maqsadida bir taklifni o'rta tashlabdi. Bu taklif urush ochgan podshoni ham qiziqtirib qoladi. Qanday taklif ekanligini tezroq bilgingiz kelayotgandir-a? Bo'limasa eshitin: «Qon to'kishni to'xtataylik, askarlarimizning kuchini urushlarda emas, balki sport musobaqalarida sinab

NEGA

OLIMPIYA O'YINLARI

DEYILADI?

qolgan. Natijada podsholiklar yana bir-biri bilan urushadigan odat chiqarishgan. Ming yil to'xtab qolgan Olimpiya o'yinlarini 1896 yilda fransiyalik Kiberton degan olim tiklab bergan. Shunday qilib birinchi Olimpiada 1896 yilda Afina shahrida o'tkazilgan. Ma'lumki, habaringiz bor, bu yilgi olimpiyada ham Afina shahrida o'tkaziladi.

Kelajakka qurmoq bo'lsang poydevor, Bolalar sportiga bergin e'tibor.

“Sog' tanda sog'lom aql” degan iborani barchangiz eshitgansiz. Kimki sport bilan muntazam shug'ullanib

harakatlari kishini hayratga soladi. Buxoro shahridagi ismi jismiga monand qo'yilgan «Nafis» sport majmuida sportning aynan shu turiga qiziqdigan qizlar shug'ullanadilar.

Ular yoshlariga qarab guruhlarga bo'lingan. Eng kichik yoshdagilar 7-8 yoshlilardir. Bu yerda tez-tez o'tkazib turiladigan gimnastika bo'yicha musobaqalarda

Eng NAFIS

SPORT TURI

borsa, uning aqli teran, mushaklari chiniqqan, boshqa bolalardan ajralib turishini ham yaxshi bilasiz.

Prezidentimizning sportga katta e'tibor berishlari ham bejiz emas. Maktabingizda o'tkaziladigan «Umid nihollari» musobaqalarining maqsadi ham ana shunga qaratilgan. Jizzaxda, Xorazmda o'tkazilgan sport olimpiadalarini hammangiz miriqib ko'rgan, ularning ishtirokchilariga havas qilgan bo'lsangiz ham, ajabmas... Sportning turlari juda ko'p, ularga qiziquvchilarning soni undan-da ko'p. Lekin sportning bir turi borki, u bilan hamma ham qiziqavermaydi. Bu eng nozik sport turi bo'lgan badiiy gimnastikadir. Badiiy gimnastika odamni tinchlitiruvchi, xotirjamlik baxsh etuvchi, muhimi, qomatni raso qiluvchi

sport turi sanaladi. Lekin uning ham

o'ziga yarasha qiyinchiliklari bo'ladi.

Siz shunchaki tomosha qilayotgan

nozik harakatlar zamirida qanchadan-

qancha mashaqqatlar, tinimsiz

izlanishlar, mashqlar yotishini

tasavvur ham qilolmaysiz.

Badiiy gimnastika bilan asosan

qizlar shug'ullanadilar. Ularning nafis

mamlakat terma jamoasi katta murabbiysi A. Vasiliev qatnashib:

-Bu sport majmuida juda ko'pla b

musobaqalar o'tkazilishiga aminman

va bunday sport maja mualarini yanada ko'paytirish tarafdriman,- dedi

hajajonini yashirolmay.

Shunisi quvonarlik, Buxoroda bu nozik sport turiga

rahbarlik qilayotgan Rima Xoxlovadek

jonkuyar murabbiylar bor ekan, Ra'no

Muhammedova, Alsina Sperkiova,

Maxosti Jo'rayeva kabi yosh

gimnastikachi qizlarning istiqbollari

porloq bo'lishiga ishonamiz.

Ozoda TURSUNBOYEVA.

OLIMPIYA HALQASI NEGA BESHTA?

Bolajonlar, Olimpiya halqasi deganda ko'z oldingizga turli rangdagi birlarlarga chambarchas bog'langan beshta halqa keladi-a? Bu halqalarning nega beshtaligi va rang-barangligi haqida hech o'ylab ko'rganmisiz? Yo'q, deysizmi, unda eshitin: besh halqa yer yuzidagi besh qit'a nomini bildiradi:

Havo rang - Yevropa, sariq rang - Osiyo, qora rang - Afrika, yashil rang - Avstraliya, qizil rang - Amerika qit'asini bildiradi.

ZAFARLARDAN «SO'ZLOVCHI» MASKAN

Bolalar, agar siz ham sport tarixi va buguni bilan qiziqsangiz, shahrimiz markazida qad rostlagan «Olimpiya shon-shuhrat muzeyi»ga boring, bir olam taassurotlar bilan qaytasiz. 1996 yil 1-sentabrda yurtbosimizga sportni rivojlantirishdagi xizmatlari uchun Xalqaro Olimpiya Qo'mitasining sobiq Prezidenti Xuan Antonio Samaranch tomonidan topshirilgan «Olimpiya» oltin ordeni muzeyning ko'rkiiga ko'rak qo'shib turibdi. Shuningdek, bu yerda ko'plab tengdoshlaringizning sport sohasida erishgan olamshumul g'alabalari, qo'lga kiritgan oltin, kumush, bronza medallari shodasi, kamarlari va turli hajmdagi g'alaba kuboklarini ko'rishingiz mumkin. Bular shunchaki eksponatlar emas, balki har biri bir tarix. Yurtimizdan chiqqan jahon championlarining zahmatli mehnatlari samarasini, mevasidir bular. Agar siz yurtimizdan qancha champion chiqqanligini, ular qachon, qayerda, qanday mukofot egasi bo'lganliklarini bilmoqchi bo'lsangiz, albatta muzeyga tashrif buyuring. Ishonchimiz komilki, dilingiz faxrga to'lgani barobarida, siz ham ulardek mohir sportchilar bo'lgingiz kelib qoladi. Shoyad, zafarlardan «so'zlovchi» bu maskan sizni ham zafarlarga chorlasa...

Ma'mura MADRAHIMOVA tayyorladi.

UZTOZIMNI

RANJITIB QO'YDIM

Maktabda o'qib yurgan paytlarimda qilgan bir nojo'ya ishim uchun haligacha vijdanan qiyalib yuraman.

O'qish darsini yomon ko'rardim. Ustozimiz Gulmira opa «O'zbekiston» she'rin yodlab kelishni uyga vazifa qilib bergandilar. Men she'rnı yodlamay bordim.

Aksiga olib, ustoz meni doskaga chaqirib qoldilar. «Yodlamadim», dedim o'mimidan chala turib. «Nega yodlamaysan? Kechgacha o'rtoqlaring bilan gap sotgandirsan-a? O'tir joyingga, bahoying «2», dedilar. Ikki oqganimdan ko'ra, o'rtoqlarimning piqillab ustidan kulganlari alam qilib ketdi. Uyga borib, ota-onamni aldadim. «Gulmira opa meni izza qildilar, urdilar,» - dedim. Ota-onam to'g'ri maktab direktorining xonasiga borishdi. Zudlik bilan direktor huzuriga chaqirtirilgan Gulmira opani ko'rib, teskari burilib oldim. Direktor Gulmira opaga baqira ketdi. O'zini oqlamoqchi bo'lgandi, direktor gapireshga ham qo'ymadidi. «Arizangizni yozing, siz ishdan bo'shatildingiz», deya gapni cho'rt kesdi. Gulmira opa xonadan yig'lab chiqib ketdilar. Shu-shu ularni ko'rganim yo'q...

Men bu voqeani bejizgamas, sizga ham saboq bo'lsin, deb yozyapman.

*Hayotxon MIRDADAYEVA,
Farg'onan viloyati, Yaypan shahri.*

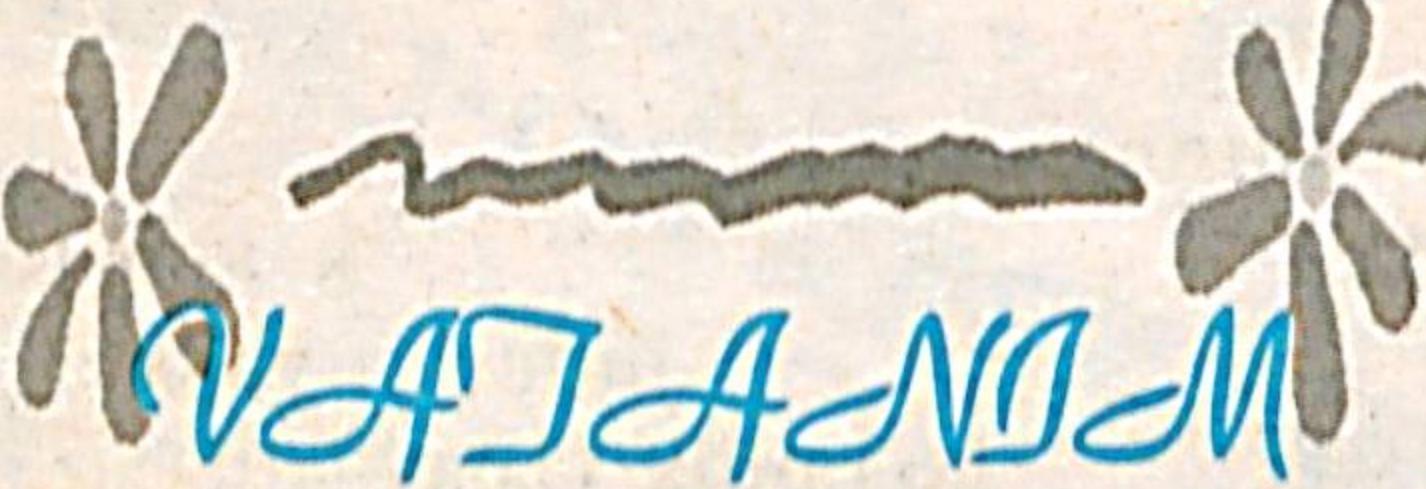
GUCNING QADRI YO'QMI?

Ertaga dugonam Nigoraning tug'ilgan kuni. Unga nima sovg'a qilish haqida ko'p o'yladim. Oxiri oyijonim bilan maslahatlashib, chiroysi guldasta sovg'a qilishga ahd qildim. Ertalab uyqudan tursam, oyijonim katta guldasta hozirlab qo'yibdilar. Xursand bo'lib ketdim. Ko'ylagimni kiyib, Nigoralarnikiga yo'l oldim. Uni tabriklab, guldastamni tutqazdim. «Buni sen uchun oyijonim yasab berdilar», deb qo'shib ham qo'ydim.

Tug'ilgan kun juda ajoyib o'tdi. Uyga xush kayfiyat bilan qaytdim.

Ertasi kuni dugonamning uyi yonidan o'tib ketayotgandim. Ne ko'z bilan ko'rayki, oyim yasab bergen guldastam axlat qutisida yotardi...

*Mohira HASANOVA,
Akmal Ikromov tumanidagi
81 - maktabning
5 - «V» sinf o'quvchisi.*

Vatanimning g'unchasi,
Ochilmoqda gul bo'lib.

Men uning bulbulchasi,
Sayrarmen bag'rim to'lib.

Vatanim, men sen uchun,
Aylayin jonim fido.

Vatan aziz men uchun,
Bo'layin mayli ado.

Vatanimning baxtiga,
Paxtasi-yu doni bor.
Tugalmas konlari-yu,
Kumush-u oltini bor.

Onamni qancha suysam,
Vatanni shuncha suydim.
Jonimni fido aylab,
Unga bugun she'r bitdim.

*Mohima BOBOYEVA,
Xorazm viloyati,
Xazorasp tumanidagi
45-maktabning
8-sinf o'quvchisi.*

Men yangi yil bayramini yoqtirmayman. Chunki bu bayram bundan ikki yil avval sinfdoshlarimiz bilan qilgan o'tirishimizda sodir bo'lgan ko'ngilsiz voqealarni yodimga solaveradi...

O'sha kuni eng yaqin do'stimdan ajrab qolganman desam bo'ladi. Nigora ikkimiz oramizdan qil o'tmas qalin dugona edik. Bir mahallada yashaganimiz uchun maktabda ham, ko'chada ham doimo birga yurardik.

YOMON KO'RAMAN...

Bayram arafasida pul yig'ib, sinfdoshimiz Yulduzning uyida o'tirish qiladigan bo'ldik. Yulduzning ota-onasi esa, pul yig'manglar, dasturxonni o'zimiz bezatib beramiz, deyishibdi. Xursand bo'lib ketdik. O'sha kuni hammamizning kayfiyatimiz a'lo edi. Yulduzning ota-onasi juda ajoyib qilib dasturxon yasatishibdi. Ularning uylari ham juda hashamatli ekan. Uy jihozlarini, xonaning yarmini egallab turgan billur qandillarni, yursangiz oyoqlaringiz botib ketgudek yumshoq gilamlarni ko'rib, og'zimiz ochilib qoldi. «Men Yulduzlarimi burchalik badavlat deb o'ylamagandim», dedi Nigora ohista qulog'imga shivirlab.

O'tirishda miriqib dam olib, uy-uyimizga tarqaldik...

Ertasi kuni maktabga borsam, Nigora hali kelmagan ekan. U bo'lmasa xuddi bir narsamni yo'qotib qo'yayotgandek bo'laveraman, darsda ham o'tirigm kelmay qoladi. Shunday xayollar bilan bo'lib, Nigoraning sinfga kirib kelganini sezmay qolibman. Odati bo'yicha u birinchi bo'lib men bilan o'pishib

YANGI YILNI

ko'rishar, keyin boshqalarga navbat kelardi. Bugun esa u to'ppa-to'g'ri Yulduzning yoniga borib, u bilan iliq ko'risha ketdi:

-Yulduz, qalaysan, kecha charchab qolmadingmi? O'ziyam rosa mazza qilib o'tirdik-da,-derdi uning

qo'llarini qo'yvormay. Men bu holni odamiylikka yo'yib qo'ya qolgandim. Afsuski, bu hol ertasiga ham, indiniga ham takrorlana boshladи. Bir kuni sinfga kelsam, mening o'rnimda Yulduz o'tiribdi. Uning tepasida serrayib turishni o'zimga ep bilmay, oxirgi partaga borib o'tirib oldim. Nigora esa bu holning sababini izohlashni ham istamadi. Tanaffusda ham Yulduz bilan yuradigan, oshxonada u bilan birga ovqatlanadigan bo'lib qoldi. Bir kuni uyga qaytayotganimizda Nigoranan nega bunday qilayotganini so'radim. U bo'lsa: «Do'sting kimligini aytib beraman», degan maqolni eshitganmisan? Hozir odamlar mol-davlatingga qarab muomala qiladigan bo'lib ketishgan. Yulduz bilan yursam, ham moddiy tomondan, ham ma'naviy tomondan yaxshi, tushundingmi?», dedi-da, xayroxo'shni ham nasiya qilib, uyiga kirib ketdi.

Shu-shu yangi yilni yomon ko'rib qolganman.

*Shodiya O'RINOVA,
Samarqand viloyati,
Nurota tumani.*

Sahifani Feruza JALILOVA tayyorladi.

«QURUQ GAP QULOQQQA YOQMAS»,

degan maqolning nechog'li to'g'riligiga yaqinda yana bir bor amin bo'ldim. Avtobusda ketayotgandim. 30 yoshlar chamasidagi bir ayol yo'lovchilarga chipta sotib yurardi. Bir keksa otaxon: «Qizim, mana shu pulim qolibdi. Qolganini hali ishdan kelayotganimda beraman. Baribir shu avtobusda qaytaman», deya 50 so'm pul uzatdi. Ayolning esa jazavasi tutib, baqira ketdi: «Hey, boboy, pulingiz kam ekan, nega chiqasiz? Siz chollar yomon pismiq bo'lasizlar. Pulingizning yo'qligiga hecham ishonmayman. Bo'ling, to'lang yoki avtobusdan tushib keting», deb turib oldi. Bir necha yo'lovchilar otaxonning yonini olib, chiptachi ayolga gapireshdi, nafi bo'lindi. Otaxon ohista o'midan turib, avtobusdan tushib qoldilar... To'g'ri, chiptachi ayol dilozorlik qildi. Lekin men atrofdagi odamlardan ham xafa bo'lib ketdim. Otaxonning yonini olib, haligi ayol bilan urushgandan ko'ra, chipta uchun yetmay qolgan pulni to'lab yuborib, gap bilan emas, amalda mehribonlik qilsalar, shuncha dilxiraliklar bo'lmasmidi?..

*Nigora ESHIMOVA,
Poytaxtimizdagи arab tiliga ixtisoslashgan
29 - maktab o'quvchisi.*

SO'NGGI PUSHAYMON...

Maktabimizda Javlon ismli bir bola o'qirdi. Quyi sinflarda juda odobli, aqli, bilimga chanqoq bola edi. O'qituvchilar ham uni juda maqtashardi. Yuqori sinflarga o'tgach, Javlon o'yinqaroq bir bola bilan qochadigan, maktabga kelsa bo'lib qoldi. Bir kuni buning Ma'lum bo'lishicha, uning o'tgan emish. «Javlon, o'g'lim, ham bo'ladi. Shu amalim bor institutga kirgazib qo'yamah», Oradan yillar o'tib, Javlon Taqdirning hazilini qarangki, shu Hujatlarini tavakkal qilib Oliy sinovlardan o'ta olmadi. Bu hol Javlon o'n bir yillik umrini bekorga o'tkazganiga juda achindi. Ammo endi kech bo'lgandi.

«So'nggi pushaymon, o'zingga dushman», deganlari shu bo'lsa kerak-da...
Adibabonu ERGASHEVA,

Toshkentdagи 273 - litsey maktabining 9 - «A» sinf o'quvchisi.

(Davomi. Boshi o'tgan sonlarda).

Xullas, sabr qilishga to'g'ri keldi. «Sabr qilsang, g'o'rardin halvo pishur», deganlari yana bir bor tajribamda tasdiqlandi: asr nomozi boshlanmasdan, mo'ljaldan ancha avval rafiqamning qiyofasi darvoza ortida gavdalandi. Hademay, qulfning·shaqur-shuquri eshitildiyu, quvongancha unga peshvoz chiqdim.

-Ketib qolmang tag'in, deb shoshildim,-dedi u entikkancha ichkari kirarkan. Og'zi quruqshab, yuzlari terdan bo'g'riqqan edi. - Hayriyat, kutibsiz.

-San kelishingni bilardim-da, -dedim kulishga urinib. - O'zi nima gap ekan? Nimaga ketishibdi?

-Qudangizni qon bosimi ko'tarilib ketibdi. Qo'rqib, tez jo'nashibdi.

-Hm... Qudamizning qon bosimi avval ham balandroq edi, tog'da... dedimu, peshingi manzara ko'z o'ngimda jonlandi: «Kattaroq ilonni ko'rib, qo'rqishgandir balki, sir boy bermay jo'navorishgandir. Shundan qon bosimi oshgan bo'lishi ham hech gap emas». Lekin xayolimdan kechganini Sayyoraga aytmadim.- Ularni qayerda ko'rding?

-Ko'rganim yo'q. Keliningiz kalitni ishxonamga olib bordi. Javob so'rab, shosha-pisha yo'lga tushdim.

-Xayriyat,- dedimu kalitni olib, eshik qulfini ochdim. Qulfni buzmaganim uchun o'zimdan xursand bo'ldim...

Kech chog'i, ovqat pishish oldida dala-hovlilar o'rtasidan kesib o'tuvchi g'adir-budir, toshli yo'lda kezinib yurganimda bir guruh hamkaslarimga duch keldim. Poyezddan tushgach, o'zar suhbatlashib, yarov kelishardi. Bolalar oynomasini boshqaradigan Erkin Malikov uy hayvonlari haqidagi qandaydir hadis haqida so'zlardi.

-Bu safar bir kun kechikibsiz-da, Erkin?- kulgancha undan so'radim.

-Shunday bo'lib qoldi,- dedi Erkin xo'rsinib. Shaharga sig'madim, yuragim tars yorilib ketay dediya. To'g'ri oshnamning to'yxonasidan chiqib kelyapman.

Uning orziqish bilan aytgan so'zlarini eshitib, erkalangancha Oqtosh paydo bo'ldiyu Erkinning oyoqlari tagiga yotib, suykandi.

-Oqtosh, zerikmay yotibsani?-deya Erkin qo'lidiagi

xaltani oyog'iga suyab qo'ysi-da, egilgancha itning boshini siypaladi. - Qorning ochdimi?

Oqtosh negadir menga qaradi. Ajablandim. Chalaroq bo'lsa-da, ovqatlantirganim uchun menga minnatdorchilik bildiryaptimi? Axir undan men ko'proq qarzdor emasmani?

-Oqtosh, chop, biznikiga kir, opang ovqat beradi,-deya men ham bu safar jirkamay uning bo'ynidan siypaladim. So'zim tugar-tugamas Oqtosh bizning ochiq turgan

darvoza tomon yugurdi.

-Gapni tushunganini qarang,- dedi shu orada kimdir.

-Tushungananda qanday!-dedi Erkin qaddini rostlab, sal kerilib. - Ba'zi odamlardan ko'ra ko'proq tushunadi, aqlliqoq.

O'rnii keldiyu peshingi voqeani hamkaslarimga so'zlab berdim.

-Xudo bir asrabdi-da,- dedi qo'shnillardan biri. -Is chiqarib yuborsangiz arzirkan.

-Ilonni o'ldirmay to'g'ri qilibsiz,-dedi Erkin o'ylanqirab.- Mening uyimda ham undan bor. Lekin bir-birimizga teginmaymiz.

-Ilonni o'ldirmasa bo'lmas, Erkin aka,-dedi haligi qo'shipi. - Birda bo'lmasa birda zahrini solishi mumkin. Keyin kech.

-Birovni ilon chaqib o'ldiribdi, deb eshitmadim. Ari uyasini kovlasangiz, sizga hujum qiladi. Indamasangiz... Mana, xudo asragani shu-da, bu kishiga Oqtoshni yuborgan,- Erkin gapni qisqa qilib, xaltani ko'tardi.

-Himoyachi yuborgan Ollohga beadal shukrlar bo'lsin,-dedim men ham darvoza tomon burilarkanman. Kiringlar, is chiqaramiz.

-Hozir emas-da, mavridi bilan,- Erkin bir necha qadam yurgach, ortiga burilib, tayinladi.- Darvoqe, Oqtoshni bo'ktirmang. To'yxonadan ko'p suyaklar, ichak-chavoqlar olib kelyapman.

Muhammad SALOM

Ertasi kuni hali kun chiqmasdanoq Sayyorani mash'um xanday yonida ko'rib, ko'nglim allanechuk bo'lib ketdi. U cho'nqayib o'tirgancha o't-o'lanlarni yular, kuchi yetmaganlariga o'roq ishlataldi. Yoniga yaqinlashib:

-Boshqa ishing yo'qmi?- deb so'radim.

-Nima, bu ish emasmi? Ko'zga xunuk ko'rini yotibdi.

-Bunga vaqtingni sarflab o'tirma. O'tlarni chopib, xandaqni ko'maman.

-Bu yerni hovuzcha qilamiz, bolalar ham, o'zimiz ham cho'milamiz, devdingiz, fikringizdan qaytdingizmi?

-Keyin qaytadan kovlarmiz. Hozircha...

-Bir ishni ikki ish qilib o'tirasizmi? Qo'ying, tozalab, chiroyli qilib qo'yay,- u shoshgancha o'tlarga o'roq urdi.

-Sayyora...- dedimu ikkilanib, to'xtab qoldim. U anqaygancha menga tikilib, so'radi:

-Biror nima bo'ldimi?

-O'tni yo'qotganing yaxshi, biroq ehtiyyot bo'lib, o'tlarni o'roq bilan silkitib-silkitib, keyin o'r, biror nima bo'lsa, qochadi. Qo'l bilan yulma.

-ilon ko'rdizmi?- Sayyora o'midan turdi.

-Ha, kecha bitta kattasi shu yoqqa kirib ketdi.

Sayyora kuldida, yana o't-o'lanlar qarshisiga cho'nqaydi:

-Shunga shuncha vahimami? Unaqasidan qanchasini ko'rganman. Sharpani sezsa, qochadi-ketadi-da.

Menga nisbatan uning botirroqligiga ichdan tan berdimu, kechagi voqeani xaspashlasdan gapirib berdim va:

-Har qalay, ehtiyyotkorlik zarar qilmaydi, -deya ta'kidladim.

Sayyoraning ranggi bu safar xiyol oqarinqiradi. Birpas jim turdi-da, qo'shni tomonga ishora qilib:

-Shunday joyni tashlandiq qilib, ilonzorga aylantirganiga hayronman,-dedi. - Birovga ijaraga bergandayam sal obod bo'larmidi.

-Shu yildan qoldirmay songa solaman, deyapti egasi.

(Davomi bor.)

YONG'IN XAVFSIZLIGI OYLIGI

Lekin bu boradagi ishlar tugagani yo'q. Chunki o'lkamizda qishning ayozli

kunlari endi boshlanyapti. Tabiiyki, bunday pallada tabiiy gaz va isitish

vositalariga ehtiyoj yanada ko'proq

seziladi. Bolajonlarga bir olam zavqu

shavq ulashuvchi archa bayramlari ham

davom etyapti. Rang-barang chiroqchalar bilan

bezatilgan archamizdan, turli mushaklaru

paqildoqlarimizdan olov chiqib, biror kor-hol

yuz bermasligi uchun niyoyatda ehtirotkor va

hushyor bo'lishimiz lozim.

Shu maqsadlarda bizning Obid Sodiqov

nomli 249-umumta'l lim maktabimizda ham

uyushqoqlik bilan o'tkazilgan «Yong'in

xavfsizligi oyligi»dagi tadbirlarimiz davom

ettirilyapti. Rejasi maktabimizga kiraverishda

osib qo'yilgan tadbirlarimizda boshlang'ich sinf

kichkintoylaridan tortib 11-sinf

o'quvchilarigacha faol ishtirok etish yaphi.

Barcha sinflarda «Yong'indan saqlaning»

mavzu siida devoriy gazetalar

va «Eng yaxshi shiorlar» tanlovi bo'lib o'tdi.

Devoriy gazetalar tanlovida 7-«D», 8-«J», 11-

-«B», 8-«V», 10-«A», 6-«D» hamda 11-

«A» sinf o'quvchilari tayyorlagan gazetalar ijobji baholandi.

Oylik davomida Sobir Rahimov tumani

yong'in xavfsizligi bo'limi xodimlari bilan

uchrashuvlar, bahs va munozaralar uyushtirildi.

Yong'in xavfsizligi boshqarmasi bo'limi xodimi

Farhod Najmuddinov bolalarni qiziqtirgan

savollarga javob berib, shahrimizda bo'lib

turban yong'inlar va ularning sabablari, ayanchli oqibatları haqida so'zlab berdilar.

Shuningdek, turli pirotexnik portlovchi «o'yinchoqlar»ning

ashaddiy ishqibozlari bo'lmish 5-6-sinf

o'quvchilariga bunday o'yinlarni o'ynash

oqibatida kelib chiqqan ko'ngilsizliklardan

misollar keltirib, ularga tumanda tashkiletilgan

yong'in xavfsizligi muzeysiiga borishni maslahat

berdilar. Biz 6-9 s i n f d a g i

o'quvchilarimizni mazkur muzeysi olib

bordik. Muzeys xodimi urush faxriysi

A. Abidov bizni iliq qarshi oldilar.

O'quvchilarimiz yong'in chiqishining

sabablariiga oid videofilmni zo'r qiziqish bilan

tomosha qilishdi, muzeys xonalaridagi

eksponatlar bilan tanishishdi. Sinfimiz

«Kamalak» bolalar tashkiloti sardori Feruza

Zokirova, a'zolaridan Gulruh Nig'matova,

Malika Mahkamova, Oybek Ahmadaliyevlar

muzeydan katta taassurotlar, Vatanini, xalqini

himoya qilayotgan aka-opalariga bir olam

havas tuyg'usi bilan qaytishdi.

Shu sayohat sabab, xayolan kim bo'lsam

ekan, deya o'ylanib yurgan bolajonlarimiz

qalbida bu kasbga mehr uyg'ongan bo'lsa, ne

ajab?!

**Muqaddam YUSUPOVA,
Muborak QURBONOVA,
Poytaxtdagi 249 - maktabning
1 - toifali o'qituvchilari.**

«Parvada yeganmisiz?» tanlovi

Biz bolalar shirinliklarsiz hayotimizni tasavvur qila olmaymiz. To'g'ri, bozor rastalarida, savdo do'konlarida turli -tuman shirinliklar qalashib yotibdi. Lekin ular buva va buvilarimiz bolaliklarida yegan shirinliklarning o'rnini bosolmaydi, shunday emasmi? Ana shunday shirinliklar haqida Mapura buvijonim menga quyidagilarni so'zlab berdilar:

-Bolaligimizda shinni, pashmak, nisholda shirinliklarni juda yaxshi kardik. U paytlarda siz sevgan shokoladu konfetlar yo'q edi.

Men ko'proq shinnini yoqtirardim. Uni mazasini totib ko'rsang, dunyoda bundan totli shirinlik yo'q deb o'ylaysan.

O'zi murabboga o'xhash suyuqlik. Yoshligimizda uni «murabboning ukasi» derdik...

-Buvijon, uni tayyorlashni bilasizmi?

-Ha, bolam, bilaman. Yodimda bor, 7-8 yoshli vaqtimizda bobom uzumni katta temir idishga solib, oyoqlarini yaxshilab yuvib, ustiga chiqib bosar edilar.

Uzum sharbat bo'lgach, uni o'choqda quyuq holga kelguncha qaynatib turar edilar. Onam bo'lsa shinnini oq tutdan tayyorlardilar, tutni ezib, qizib turgan qozonda quylguncha aralashtirib turardilar. Urush paytlarida shinni u yoqda tursin, shakar ham bo'laman. U paytdagi yagona shirinlik bu-lavlagi edi.

Sizlar sevib iste'mol qiladigan shokoladlar urushdan keyin Moskvada ishlab chiqarila boshlangan ekan...

Buvimning hikoyalari shu qadar maroq bilan tingladimki, o'zim ham xuddi shinni yeganek bo'ldim.

**Mafstuna QO'CHQOROVA,
Toshkent shahar, Chilonzor tumanidagi
179-maktabning 7-«G» sinf o'quvchisi.**

Borliqqa qor ko'rpasini to'shab, biz orziqb kutgan kumush qish ham kirib keldi. Qish ayniqsa bolajonlarning sevimli fasli. Yil fasllarining o'ziga xos xususiyatlari bo'lgani kabi qishning ham ajoyib tarovati bor. Ayniqsa, qishki ta'tilda issiqliqda o'rindan turmasdan, tashqarida qor yog'ishini derazadan tomosha qilishni gashtini aytmaysizmi?

Har safar borliqni oppoq qor qoplaganida o'zim bilan bog'liq bir voqeа yodimga tushaveradi. Kulgim qistaydi...

U paytda maktabda o'qiydigan yoshgina qizaloq edim. Qish kunlarining biri, go'yo zamin oppoq choyshabga burkanib olgandek. Sinfosh qizlarning 3-4 tasi yig'ilib olib, navbatma-navbat bir-birimiznikiga borib, birga dars tayyorlardik. O'sha kuni Saidalarnikida dars tayyorlab, kech qolib ketdik. Kun kech bo'lgan bo'lsa-da, qorning yorug'ida ko'chalar oydin edi. Qizlar bilan kulishib, ko'chalar tutash yo'liga yetib kelganimizni ham bilmay qolibmiz. Qizlar o'z ko'chalariga yo'l olishdi, bizning uygacha hali 2-3 ko'cha bor edi. Nargiza bilan Hilola meni kuzatib qo'ymoqchi bo'lishdi. Unamadim.

-Yorug'-ku, qo'rqlayman, o'zim ketaveraman, dedim va yugurib ketdim. Uyimizga yetishimga 3-4 ta hovli qolganida, qarshimdan ikki bola chiqib, atrofimni o'rab olishdi. Qarasam, sinfdoshlarim Alisher va Suhrob ekan. Ikkalasining ham qo'lida dumaloqlangan qor. Sezdim-ki, ular meni qor bilan «siylashmoqchi». Chalg'itib qochmoqchi bo'ldim, lekin ulgurolmadim. Birpasda «Qorqiz»ga aylantirib qo'yishdi. Shunda ko'nglim g'alati bo'lib, ko'z oldim qorong'lashib ketdi.

Ko'zimni ochsam, yonimda oyim qo'l-

oyoqlarimni uqalab, isitib o'tiribdilar. Nima bo'ldi, desam, indamadilar. Shu payt eshik qo'ng'irog'i chalindi-yu, oyim birdan o'rirlardan turdilar. Kim ekan, qiziqliq bilan eshikka qaradim. Ostonada haligi

ikki «botir» sinfdoshim xuddi aybdorlardek yelka qisib turishardi. Shunda oyim:

-Ha, sizlarga nima kerak,-dedilar.

-Biz... bizni kechiring, bilmasdan hazillashgandik,-dedi Suhrob.

-Hali sizlarmi qizimni shu ahvolga solgan, agar unga xudo ko'rsatmasin biron kor-hol bo'lsa, nima bo'lardi, o'ylamadinglarmi?

-Boshqa bunday qilmaymiz, o'zi tuzukmi,-dedi Alisher.

Ularning aybdorlarcha bosh egib turganlarini ko'rgan oyim, bola-da, hazillashgandir, deya kechirdilar. Ular ketishgach, bo'lgan voqeani menga aytib berdilar. Qorbo'rondan so'ng hushimdan ketibman. Sinfdoshlarim bo'lsa qo'rqqanlaridan orga-oldilariga qaramasdan ura qochishibdi. Ko'chamizdan o'tib ketayotgan qo'shni amaki meni ko'tarib uyimizga olib kelibdi. Qorbo'ronchilar bo'lsa yarim yo'lgacha yugurishgach, nima bo'ldiykin-a, deya xavotirlanib yana ortiga qaytib, uyimizga kelishibdi.

Ertasi kuni maktabga borsam, darvoza yonida bir to'p yuqori sinf o'quvchilari qor dumaloqlab, darsga kelayotgan qizlarni «siylashayotgan» ekan. Bittasi menga ham otmoqchi bo'lgan edi, yonidagi sheri, otma, u qiz hushidan ketib qoladi, dedi. Bu gapdan kulishimniyam, xafa bo'lishimniyam bilmay, sinfga krib ketdim.

Shu voqeа sabab, maktabni bitirguncha «qor koptok»larning zarbidan hecham shikast yemadim.

Sadoqat KARIMOVA,
O'zMU filologiya fakultetining
II-kurs talabasi.

HAZJLNING ZJAZ...

Tengdoshlaring ijodi

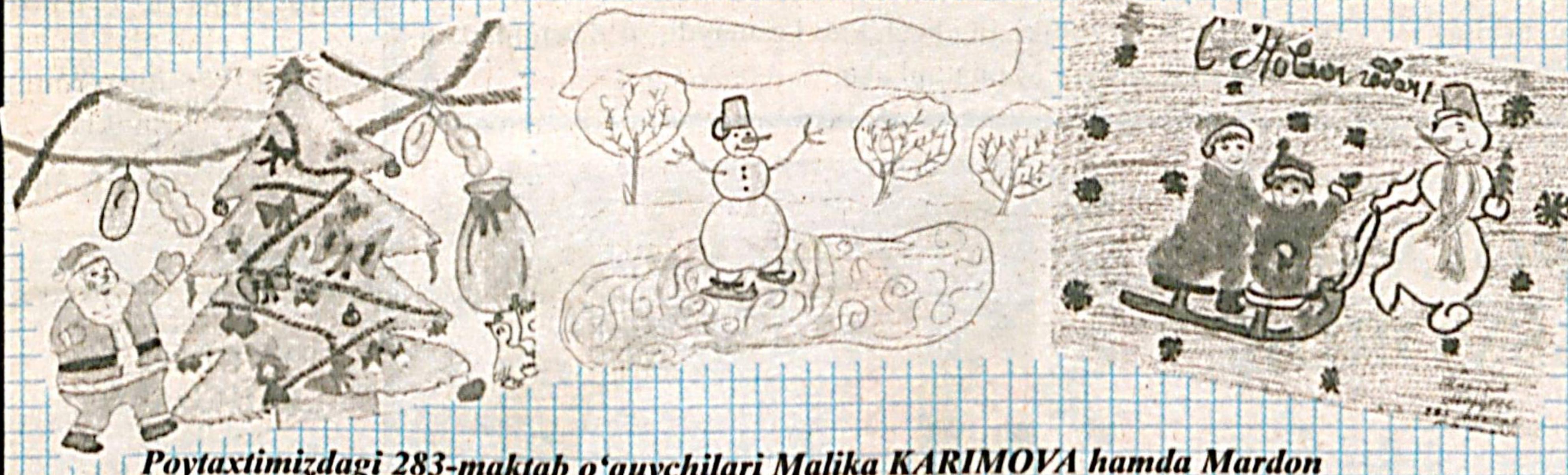

PAND BERGAN QULOQ

Qorni ochgan bir quyon,
Kelibdi poliz tomon.
Karamlarni ko'ribdi,
O'zin una uringdi.
Karamlarni rosa yeb,
Meni hech kim ko'rmas deb.
Qorni bo'kib qolibdi,
Biroz mizg'ib olibdi.
Sakrolmas oyoqlari,
Pand berdi quloqlari.
Polizchi ko'rib qoldi,
Tutib, savatga soldi.

Munisa KOMIROVA,
Toshkentdag'i
14 - maktabning
3 - «A» sinf o'quvchisi.

RASMLAR KO'RGAZMASI

Poytaxtimizdagi 283-maktab o'quvchilari Malika KARIMOVA hamda Mardon KARIMOVLarning rasmlaridan ko'rdezma tashkil qildi.

Murodjonga qish fasli juda yoqadi. Ayniqsa, qor gupillab yog'ib tursa. Darslarga ham kirmay, ko'chada o'tgan-ketganga qor otadi. Qizlarni-ku holiga voy bo'ladi.

Mana, hozir ham qo'lida katta-katta qor koptoklarni ushlagancha, qizlar o'tib qolishini poylab turibdi. Huv ana, bir to'da qizlar maktabdan chiqib keli sh yapti. Murodjonning chehrasi

yorishib ketdi. Ularga qarata ketma-ket qor koptoklarini ota boshladi. Shu payt qizlar to'dalanib olishdi. Nimadir bo'lganini payqagan Murodjon juftakni rostlab qoldi...

Ertasiga Murodjon darsga kechikib kirdi. Sababini so'ragan ustoziga:

-Maktabga kelayotsam, bir zo'ravon o'zidan kichiklarga qor otib, bezorilik qilayotgan ekan. Bir qizchaga bor kuchi bilan chunonam qor otdi-da, o'zi qochib qoldi. Adabini berib qo'ymoqchiydim, yetolmadim-da. Keyin haligi qizning yoniga bordim. Ishonsangiz, qor uning naq ko'ziga kelib tegibdi.

Ko'zi qizarib, shishib ketibdi. Qo'lidan yetaklab, uyiga olib borib qo'ydim. Shuning uchun biroz kechroq qoldim-da, - debdi.

-Barakalla, juda yaxshi ish qilibsan, o'tir joyingga, deya alqab qo'ysi o'qituvchisi...

Shu payt sinf eshigi ochilib, chap ko'zi qizarib, shishib ketgan qizchasini yetaklagan bir ayol kirib keldi. Hamma hayron.

Shunda onasi qiziga qarab:

-Qani, qara-chi, qaysi bola senga qor otgandi?-deb so'radi.

Qizcha ko'rsatgich barmog'i bilan Murodjonga ishora qildi.

-Nima gap, tinchlikmi?-deb so'radi muallim.

-Kecha ko'zimga qor otib qochgan bola shu edi, dedi qizcha.

Murodjon uyatdan boshini ko'tarolmay qoldi...

Nigora HUSNIDDIN qizi,
Toshkentdag'i Arab tiliga ixtisoslashgan
29 - maktab o'quvchisi.

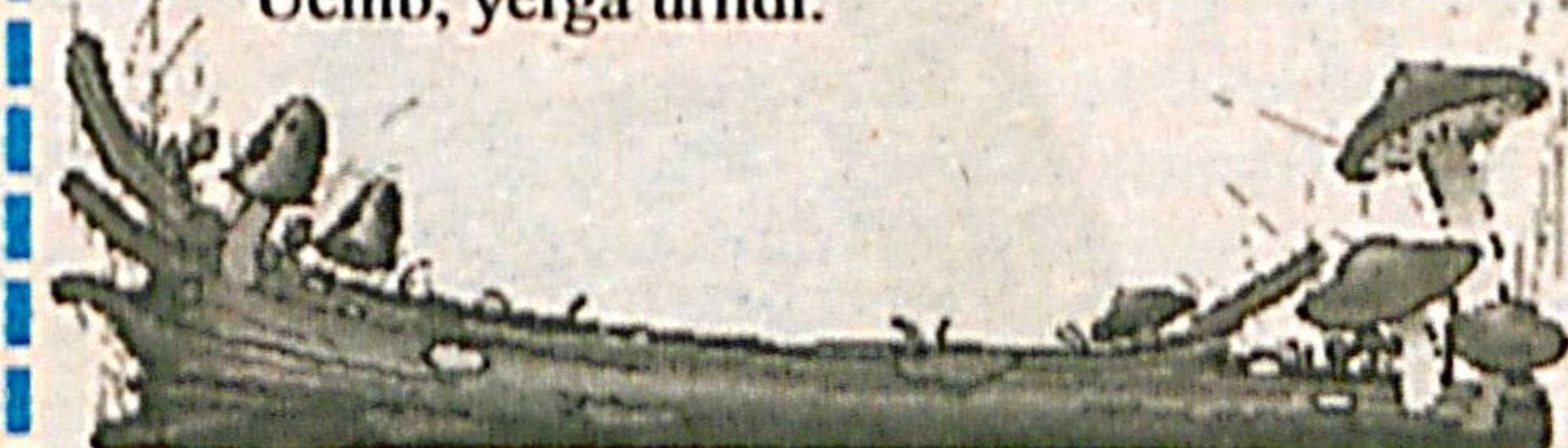
SO'QMOQ

Katta yo'lda
Goh urilib,
Goh surilib.
Jarliklarda
Qadam otib,
Loyga botib.
Tepalikka
Gohi o'rlab,
Goh burilib,
Gohi o'lib,
Goh tirildi,
Yuqoriga
Ko'tarildi.

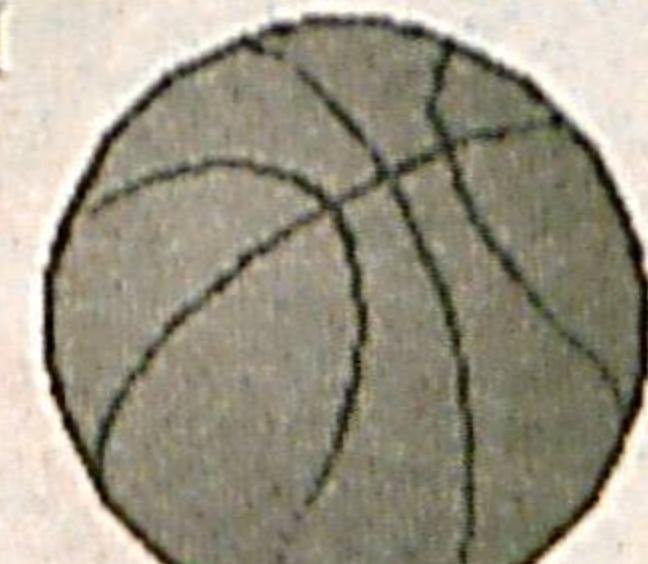
QO'ZIQORIN

Ko'z-ko'z qilib qalpog'in,
Daraxtlarga kerildi.
Kuchli shamol zarbidan,
Uchib, yerga urildi.

CHARM TO'PIM

Charm to'pim, charm to'p,
Senda bormi sharm to'p?
To'g'ri teptsam, burilding,
Derazaga urilding.
Menga tushdi shapaloq,
O'zing bo'lding yapaloq.

Nasimjon MAMADALIYEV,
Namangan viloyati, Uychi tumani,
Birlashgan qishlog'i.

Yangi yil arafasida Olimjonlarning uyiga kelgan uch kishi uy sohibining roziligi bilan hovlidagi archani kesa boshladi. Bolakayning «Archani kesmanglar», deb ularga yalinib-yolvoishlariga parvo ham qilishmasdi. Bolakay ularga qarshilik qilay desa, kuchi yetmasdi. Nima qilarini bilmay, ariq labida o'tirib, archaga arra tortayotgan kishilarga qahru-g'azab bilan tikilib qarardi. Olimjonning ko'ngli ozorlandi. Shu kunga qadar do'star orasida archasi borligidan quvonib yuradigan bolakay dardini kimga aytishni bilmasdi. Ular archani kesib ketishdi. Ertasi kuni atayin archani

taqqanligini esladi. Shunda archaga haqiqiy o'yinchoqlar taqishni niyat qilib, otasi tushlik uchun berayotgan pullarini yig'ib yurgandi.

Bexosdan uning ko'zi o'qituvchilar orasida turgan matab direktoriga tushdi. Uch kun, ilgari yig'ib yurgan puliga archa o'yinchoqlari, bezaklaci sutib oldi. Do'konidan qaytar ekan, xursandligidan tengdoshlariga o'yinchoqlarini ko'z xo'zardi.

Yangi yilga bil kuni qoldanda archani, bezayman, oldiga esa kathiqon Qorbobu yasavymiz derdi uzo'q qolalriga.

Sinfoshlari bilan xuyrashib, hovliga kirdganda, otasi bilan matab direktori suhabatashib turishganiga ko'zi tushdi. Shu payt direktor Mamatqul akaning so'zlar qulog'iga chalindi:

-Tog'a, Yangi yil kirishiga uch kun qoldi. Agar rozi bo'lsangiz, shu archani matabga olib borsak...

-Unga bolalar o'rganib qolishgan. Ilojim yo'q,- dedi otasi.

-Tog'a, yo'q demang, ra'yimni qaytarmang,-deb turib oldi direktor. Bu gapni eshitgan Olimjonning yuragi jizzillab ketdi. Garchand gap qaytaradigan odati bo'lmasa ham, bu safar chiday olmadni:

-Archa meniki, bermayman!-dedi-yu, qo'lidagi sumkasini tashlab, archa tomon yugurdi. Yerga tushgan sumkadan archa bezaklari sochilib ketdi. Maktab direktori yerda sochilib yotgan bezaklarga tikilib qoldi...

Mana, bayram ham tugayapti. Olimjon ham ko'plar qatori Qorbobodan sovg'a oldi. O'quvchilar tarqalishdi. Ertasi kuni Olimjon matabga yetib kelganida, o'quvchilar bezaklarni olish uchun bo'yulari yetmagan shoxlarni ayovsiz sindirardi. Bu holni ko'rib, u yana ezildi...

«Hoy, nima qilayapsizlar, sekiroq olinglar o'sha bezaklarni», deb baqirmoqchi ham bo'ldi. Lekin ovoz chiqarishga majoli yetmadni. Oyoq osti bo'layotgan archa shoxlariga tikilgan holda ko'zlaridan tinimsiz yosh sizilib chiqardi. Bu holni olisdan maktab direktori zimdan kuzatib turgandi. Olimjonning har bir harakati va archadan ko'zini uza olmayotgani uni avvaliga ajablantirdi.

Shunda Yangi yil bayrami o'tkazilayotgan chog'da ham Olimjon yoddan bilgan she'rni ayta olmaganini, archaga tikilib qolganini esladi. U avvalgi sho'x Olimjonga hech o'xshamaydigan, hozir yuvosh tortgan Olimjonga juda rahmi keldi...

Fevral oyi oxirlarida direktor Mamatqul aka ularning uylariga keldi.

-Olimjon, men senga Yangi yil sovg'asi olib keldim,- dedi-da, unga yosh archa nihollarini tutqazdi.

Olimjon nihollarga tikilib qarar ekan:

-Bu archalarni boshqa kesmaysizmi? -deb so'radi.

-Yo'q, bu archalar seniki, uni hech kim kesmaydi, so'z beraman,- deya boshini silab qo'ydi Mamatqul aka.

YANGI YIL SOVG'ASI

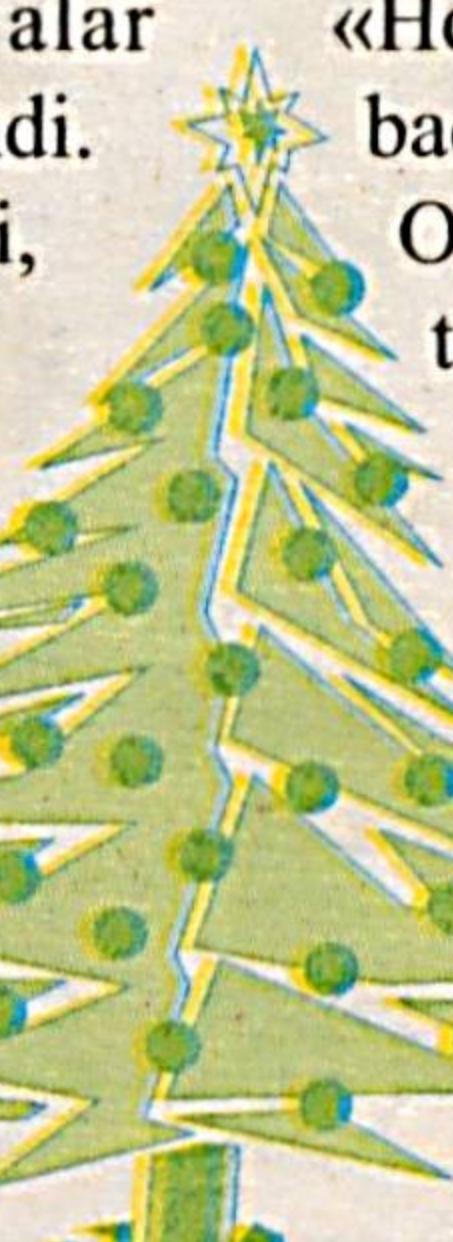
Hikoya

ko'rish ilinjida matabga bordi. Archani matab dahliziga o'rnatib, o'qituvchilar ko'magi bilan yuqori sinf o'quvchilari yasatishmoqda. Olimjon archaga tikilganicha xayol surardi. Uning archasi bezatilmoxda. Ertaga hamma bolalar shu archa atrofida xursandchilik qilishadi. Tengdoshlari har galgidek archa oldida she'r o'qiydi, qo'shiq aytishadi. Sahnada o'zin-kulgu bo'ladi. Keyin-chi?.. Archasi keraksiz narsaga aylanib qolishini ham tasavvur qildi.

Ertasi kuni archa atrofini chiroyli kiyining matab o'quvchilari o'rabb olishgan. Ularning quvonchlari cheksiz. Qorbobo soqoloni likillatib, qo'lida hassasi bilan sahnada paydo bo'ldi. Bayram boshlandi. Avval quiyisinf o'quvchilari archa yonida aylanib, she'r, qo'shiqlar aytishdi. Qorbobo va Qorqiz ularga sovg'alar ulashishdi. So'ng, 4-sinf o'quvchilari archa atrofiga kelishdi. Ular she'r va qo'shiq kuylashardi. Navbat Olimjonga yetdi, lekin u qanchalik harakat qilmasin, ko'ngli yorishmasdi, boshqalardek xursandchilik qila olmasdi. Hatto yoddan bilgan she'rni ham oxirigacha aytu olmadi. Yangi yil bazmi unga quvonch baxsh etmadni. Aksincha, orzu umidlari puchga chiqqan edi, go'yo... .

Qish. Borliqni oppoq qor qoplagan. Bolakaylor dala-shiyponi yonida yaxmalak uchib yurishardi. Olimjon ham ular bilan birga tushgacha o'ynab, so'ngra matabga borardi. Bu safar ham o'ynab bo'lgach, ustini shalabbo, ho'l qilib qaytdi. Odatiga ko'ra hovli o'rtasidagi archasiga yaqinlashdi-da, igna barglarini siypaladi. Har yili archa shoxlariga rang-barang qog'ozlardan yasalgan o'yinchoqlarni osardi...

U Yangi yil bazmida archaga tikilib turarkan, shularni esladi. Davrada turgan opasini ko'rib, o'tgan yili u bilan archa bezatishganda o'yinchoqlar o'rniga sabzi, kartoshka va piyoz

«AYIQPOLVON» KROSSVORDI

1. Yirtqich va mushuksimon hayvon. 2. Eng boyi uzun hayvon. 3. Hayvonlar shohi. 4. Bolasini xaltada ko'tarib yuradigan Jonivor. 5. Yirtqich qush. 6. Shimpanze, orangutan... 7. «Simba» Skarning do'stlari. 8. Tulkining do'sti.

Tuzuvchi:
Gulnoza QURBONOVA.

Archajonim, archajon,
Yaproqlaringda marjon.

Uy to'rida bezanib,

Turishlarining bir jahon.

Ayoz bobo qayrar tish,

Qo'rqtolmas seni qish.

Qabul aylagin bugun,

Bolajonlardan olqish.

Atrofingda o'ynaymiz,

Qo'shiq aytib kuylaymiz.

Qorbobo ya Qorqizdan,

Sovg'a olib quvnaymiz.

Nigora RAVSHANOVA,

Toshkent viloyati,

Chirchiq shahridagi

2 - ixtisoslashgan matabning

5. «B» sinfi o'quvchisi.

ARCHAJON

O'tganlarning oxirati obod bo'lsin!

«Tong yulduzi» gazetasi jamoasi gazeta muxbiri Salimjon Inomzodaga padari buzrukvor

Inomjon ota AZMATOVning vafot etganligi munosabati bilan chuqur hamdardlik bildiradilar.

TONG yulduzi

O'zbekiston bolalari va o'smirlarining gazetasi

BOSH MUHARRIR:
Umida
ABDUAZIMOVA

TAHIRIR HAY'ATI:
Risboy JO'RAYEV,
Mirakmal MIROLIMOV,
Botir UBAYDULLAEV,
Jabbor RAZZOQOV
(Bosh muharrir o'rinnbosari)
Po'lat MO'MIN,
Abdusaid KO'CHIMOV,
O'ktam OHUNOV,
Ergashvoy SARIQOV.

Noshir
«Ijod dunyosi»
nashriyot uyi.
Gazeta
«Ijod dunyosi»
nashriyot uyi
kompyuter bo'limida
terib sahifalandi.
Hajmi A-3, 2 bosma
taboq.
“O'zbekiston”
nashriyoti matbaa
bazasida chop etildi.
Adadi - 41674
Buyurtma № Г-04-1
Korxona manzili:
700129,
Toshkent,
Navoiy ko'chasi, 30.

Gazetani
Otabek
ESHCHANOV
sahifalandi.
NAVBATCHI:
Ozoda
TURSUNBOYEVA

Bizning elektron
pochtamiz:
ijod@uzpak.uz

Ro'yxatdan o'tish
tartibi № 000137

Manzilimiz:
700129,
Toshkent shahri,
Navoiy ko'chasi,
30-uy.

Tel: 144-63-08
144-62-34
Tel./faks:
(99871) 144-37-24